

50

Kort verslag van de op woensdag 9 maart 1977 in het Provinciehuis gehouden bespreking over de windwatermolen te Visvliet.

Aanwezig: de heren Korpershoek (Rijksdienst voor de Monumentenzorg), F. M. Faber, P. Siegersma, T. Meijer, F.A. Hazenberg (waterschap Hilmahuistermolenpolder) B. Jongsma en B.K. van Slochteren (Prov.Groninger Molencommissie), T.M. Hazenberg (provincie) en mej. G.A. Huiberts.

De voorzitter (T.M.Hazenberg) heet de aanwezigen welkom en deelt mede dat de vertegenwoordiger van de gemeente Grijpskerk verhinderd is de vergadering bij te wonen.

Het doel van deze bespreking is een oplossing te zoeken voor de problemen met betrekking tot de restauratie van de molen in de Hilmahuistermolenpolder. In deze vergadering zullen aan de orde moeten komen, de begroting die herzien moet worden, het herstel van de zelfzwichting/windkrachtbenutting en de vervanging van de vijzel.

T.a.v. de vervanging van de vijzel deelt de heer Van Slochteren mede, dat hij informatie heeft ingewonnen omtrent de dikte van het plaatspaal voor de vijzel. In de offerte van de firma Oldenburger wordt een dikte van $3\frac{1}{2}$ mm genoemd, dit zou tenminste 6 mm moeten worden.

De heer Korpershoek zou graag een begroting voorgelegd zien voor de vervaardiging van een houten vijzel. De prijs hiervan zou vergeleken kunnen worden met een stalen vijzel. Naar zijn mening is een houten vijzel goedkoper.

De firma Alserda heeft reeds op 10 jan.'77 een globale offerte gemaakt voor een houten vijzel, prijs f 17.000,- à f 18.000,- excl.BTW. De fa. Bremer kan zorgen voor een uitschakelbare windkrachtoverbrenging. Haar offerte d.d. 10 dec.1976 belooft f 17.847,50 incl.BTW. Het waterschap is bang dat het onderhoud voor een houten vijzel duurder uitkomt. Verder is het toezicht een probleem. Aan een stalen vijzel kan niet zo gauw wat worden vernield, zodat het waterschap erg geporteerd is van een stalen vijzel.

De heer Korpershoek wil hier geen halszaak van maken en is bereid de minister te bewegen met een stalen vijzel in te stemmen. De kosten van een vijzel, die zowel door de motor als door de wind kan worden aangedreven, zullen door CRM wel subsidiabel worden verklaard. Wanneer de vijzel echter alleen door een motor wordt aangedreven zijn de kosten niet subsidiabel. De provincie en het rijk zullen geen subsidie verlenen wanneer de windbemaling wordt uitgesloten.

De heer Korpershoek vraagt zich af of het wel zo zinvol is om zelfzwichting toe te passen. Het draaien van de molen is nu niet meer afhankelijk van de wind, zoals vroeger wel het geval was.

De heer Van Slochteren deelt mee, dat de provincie van mening is dat de zelfzwichting gehandhaafd dient te blijven. Dit moet namelijk worden gezien als een streekeigen kenmerk van de Groninger molens. Ook de wind-

krachtbenutting moet onvoorwaardelijk gehandhaafd blijven. We houden dan namelijk een monument in stand dat nog op oorspronkelijke wijze kan functioneren. In korenmolens worden ook de maalwerktuigen hersteld.

Het waterschap zou liever de molen geheel op motoraandrijving laten malen. Men voorziet met windkrachtbenutting nogal wat problemen (in- en uitschakeling motor, weersverwachting, het vinden van een vrijwillige molenaar uit de buurt). Overigens heeft het waterschap niets tegen het aanstellen van een vrijwillige molenaar.

Volgens de voorzitter zal er een geheel nieuwe begroting opgesteld moeten worden. Deze moet op zeer korte termijn worden gezonden naar de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de provincie en de gemeente. Voor wat de provincie betreft zal deze begroting aan het college van Gedeputeerde Staten moeten worden voorgelegd.

De voorzitter geeft het waterschap daarbij in overweging om in de begeleidende brief antwoord te geven op de vragen die Ged. Staten hebben gesteld in hun brief van 16 november 1976.

De heer Korpershoek deelt mede, dat de Rijksdienst in beginsel niet ongenegen is te bevorderen dat de rijksbijdrage wordt aangepast aan de nieuwe begroting, maar zeker is nu al dat de betaalbaarstelling van een eventuele hogere bijdrage nog wel enige tijd (1 à 2 jaar?) op zich zal laten wachten.

Aangezien het waterschap feitelijk nu al kosten moet maken doemt de vraag op wie de kosten van voorfinanciering voor zijn rekening neemt. Het waterschap acht zichzelf op geen stukken na in staat deze kosten voor zijn rekening te nemen. Het is bovendien volgens de heer Siegersma de vraag of Ged.Staten dit zouden goedkeuren. Als enige kandidaten blijven dan nog over de provincie zelf en de gemeente. (Het ligt voor de hand dat provincie en gemeente in ieder geval als voorwaarde zullen stellen dat deze kosten achteraf op normale wijze via de subsidieverdeelsleutel (40, 30, 20) verrekend zullen worden).

Afgesproken wordt:

- a) t.a.v. de wieken en het hekwerk: Alserda zal een nieuwe kostenraming opstellen.
- b) t.a.v. de overbrenging: de heer Van Slochteren maakt de afspraak met Bremer en Alserda. Ook de kosten voor overbrenging zullen uiteraard in de begroting worden opgenomen.
- c) t.a.v. de vijzel: het waterschap bestelt in afwachting van positieve reacties van rijk, provincie en gemeente alvast een nieuwe vijzel; Oldenburger moet nieuwe kostenopzet maken, waarbij rekening dient te worden gehouden met de inhoud van de brief van de Molencommissie aan het waterschap van 7 maart 1977.

Als nieuwe vergaderdatum wordt vastgesteld 22 maart a.s. om 11.00 uur.

Verslag van de bespreking restauratie windwatermolen van de Hilma-huistermolenpolder te Visvliet op dinsdag 22 maart 1977 te 11.00 uur in het gebouw Provinciale Diensten te Groningen

Aanwezig zijn de heren:

F. Faber en P. Siegersma van het waterschap, W.A. Korpershoek van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, B.K. van Slochteren en B. Jongema van de Provinciale Groninger Molencommissie.

De heer T.M. Hazenberg (Provinciale Griffie) heeft bericht van verhindering gegeven.

Verskillende onderdelen van de restauratie worden besproken.

- de installatie om de windkracht te kunnen benutten.

Begroting Bremer d.d. 10 december 1976 f 17.847,50 incl. B.T.W.

Een vraag is hoe die prijs zal vallen nu overeenkomstig de tekening van de fa. Oldenburger de balk van de nieuwe stalen vijzel anderhalve meter aan de bovenkant langer gemaakt zal worden.

De heer Korpershoek geeft aan een vereenvoudiging constructief zou kunnen worden opgelost.

De heer Van Slochteren neemt goede nota van de opmerkingen; nog deze week zal met Bremer worden besproken in welke mate de prijs lager kan worden.

De vergadering stelt een gelijktijdige uitvoering van de werkzaamheden en Oldenburger voorop, hetgeen ook gunstig op de (installatie-)kosten zal werken.

- de nieuwe prijsopgave van 16 maart 1977 met tekening van de fa. Olden-

burger (prijs f 22.960,— volgens opgave 24 februari, thans aanvulling aan de hand van nadere eisen f 3.939,40, alles zonder B.T.W., totaal f 26.899,40, met BTW erbij f 31.741,29.

Enkele vragen: kan het druklager vervallen als het tonnenlager zwaar genoeg is. De heer Faber weet dat de fa. Oldenburger deze vraag heeft nagegaan. De uitslag was dat het druklager wel nodig is.

De spoed is aangegeven op 1.70 meter. Een normale spoed komt overeen met 1,2 x de diameter van de schroef. Dat zou hier uitkomen op 1,2 x 1,25 m = 1,50 m. De heer Faber neemt aan dat de nogal horizontale ligging van de vijzel deze spoed, die overeenkomt met de oude schroef, mogelijk maakt.

De ondertapis volgens tekening niet demontabel, terwijl tap en pot toch vernieuwd moeten kunnen worden. Akkoord.

Moet er nog een kraag op de kop van de tap vóór het bestaande tandwiel worden gemonteerd om het neerglijden van de vijzel te beletten? De vergadering gelooft dat de de ontworpen constructie hierin voorziet.

- Prijsopgaaf van de fa. Alserda voor twee stalen roeden f 12.590,60, franco en inclusief B.T.W. Akkoord.

De vergadering komt tot het volgende financiële overzicht.

Totaal is reeds vertimmerd	f 68.267,—
Verder kan onder de lopende stormrestauratie vallen:	
twee nieuwe stalen roeden	f 12.590,—
ophekken (opgave Alserda van 10 jan. 1977 = f 12.850,—, met BTW erbij = (tijdens de vergadering is de tekenfout gemaakt door uit te gaan van het bedrag van f 12.815,—)	" 15.163,—
schilderwerk aan de roeden (schatting)	" 1.000,—
omheining van het molenerf P.M., eventueel in toekomstig onderhoud	—
	<hr style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> " 28.753,—
Totale stormrestauratie	f 97.020,—
De oorspronkelijke, subsidiabel verklaarde begroting:	" 56.000,—
De oude stormrestauratie moet worden aangevuld met	f 41.020,—.

Aanvullende werkzaamheden, verband houdende met de noodzaak van een nieuwe vijzel, alsmede het kunnen gebruik maken van de windkracht.

Vijzel Oldenburger f 31.742,—

In- en uitschakelbare windaandrijving, aangehouden op gelijktijdige uitvoering en rekening gehouden met factoren, die de prijs gunstig beïnvloeden + afr. " 13.258,—

Totaal nodig als aanvullend werk (alle prijzen incl. BTW) f 45.000,—.

Naar de heer Korpershoek zal op dit bedrag de rijkssubsidie pas op langere termijn beschikbaar kunnen worden gesteld. Op grond van een principe-verklaring van het rijk kunnen evenwel provincie en gemeente wel op korte termijn subsidiëren. Door het voorlopig uitblijven van de rijkssubsidie op de aanvulling blijft de moeilijkheid dat de rijksbijdrage (d.i. 40 % van f 45.000,— = f 18.000,—) moet worden voorgefinancierd. Het waterschap vertrouwt erop dat de provincie deze voorfinanciering voor haar rekening zal nemen, gezien de namens het provinciale bestuur gegeven mondelinge toezeggingen.

De heer Jongasma deelt mee dat deze voorfinanciering een punt op de agenda-

agenda van Gedeputeerde Staten van vandaag is. Nu dank zij deze bespreking de gegevens concreter zijn geworden geeft hij telefonisch nadere bijzonderheden op, opdat deze nog aan het agendapunt kunnen worden toegevoegd.

De heer Faber noemt nog dat nader is gebleken dat de tap van de koning-ad uitkomt in een wervelbank, die aan vervanging toe is. Hierop zal de molenmaker worden gewezen.

De heer Siegersma deelt mee dat van het Kammingafonds reeds f 3.000,— is verkregen; het Prins Bernhardfonds heeft f 3.500,— toegezegd. Dit is een gunstige tegemoetkoming in de 10 % ongesubsidieerde kosten, waarvoor het waterschap staat. Overigens moet dit aandeel worden gezien als een maximum voor het kleine waterschap.-